

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЗВ'ЯЗКУ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 22, тел./факс: (044) 278-97-93, (044) 278-11-84, тел. (044) 278-11-82
[http:// www.nkrzi.gov.ua](http://www.nkrzi.gov.ua), e-mail: office@nkrzi.gov.ua, kabmin_doc@nkrzi.gov.ua, vdz@nkrzi.gov.ua

10.01.2014р № 01-50/09

На № _____ від _____

Інтернет Асоціація України

За результатами спільної наради 03.12.2013 на тему «Проблемні питання впровадження перспективних радіотехнологій широкопasmового радіодоступу в Україні та шляхи їх вирішення» надсилаємо копію протоколу до відома.

Додаток: на 7 арк., у 1 прим.

Голова НКРЗІ

П.П. Яцук

032355

Кузнецов О.М. (044)569-71-07

Вхід. № 06
" 15 " 01 2014р.

Протокол

наради на тему «Проблемні питання впровадження перспективних радіотехнологій широкосмугового радіодоступу в Україні та шляхи їх вирішення»

м. Київ

03.12.2013

Головуючий на нараді:

Голова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації Яцук П.П.

Присутні на нараді: за списком, що додається (на 2 арк.)

Порядок денний (питання, які запропонувала ІНАУ):

1. Шляхи вдосконалення існуючого правового поля у сфері використання радіочастотного ресурсу у діапазоні 5 ГГц з метою повного та ефективного використання радіочастотного ресурсу;
2. Створення сприятливих умов ліцензіатам у використанні радіочастотного ресурсу у діапазоні 5 ГГц при здійсненні радіочастотних присвоєнь, спрощення та скорочення термінів здійснення частотних присвоєнь;
3. Необхідні кроки щодо припинення незаконної діяльності та ліквідації нелегальних мереж безпроводового зв'язку;
4. Особливості використання обладнання технологічними користувачами у смугах радіочастот, які ліцензуються відповідно до Плану використання РЧР на умовах Л02 та Л01.

СЛУХАЛИ:

Голова НКРЗІ Яцук П.П. розпочав нараду і надав учасникам наради інформацію щодо питань порядку денного.

Яцук П.П. повідомив, що НКРЗІ видає у встановленому законом порядку ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України для всіх радіотехнологій, визначених Планом використання радіочастотного ресурсу України. В смугах радіочастот 2400-2483,5 МГц та 5250-5350 МГц видана значна кількість ліцензій.

Щодо державного нагляду за нелегальними операторами: НКРЗІ в ході наради надасть інформацію щодо поточних заходів та продемонструє позитивні зрушення щодо зменшення кількості «нелегальних» користувачів радіочастотного ресурсу. В даний час тільки один випадок, коли посадову особу оператора притягнули до кримінальної відповідальності.

Щодо скорочення термінів видачі УДЦР дозволів на експлуатацію РЕЗ та ВП: проведена певна робота, і з 1 грудня 2013 року будуть певні покращення.

Щодо спрощення процедур отримання дозвільних документів: Держпідприємництвом України спільно з НКРЗІ розроблені зміни до Закону України «Про радіочастотний ресурс України», якими передбачено спрощення і скорочення термінів розрахунків ЕМС та присвоєнь радіочастот.

Щодо незаконно діючих операторів, які діють в смугах радіочастот, що працюють у смугах спеціального користування: існують певні труднощі. НКРЗІ не має право контролювати ці частоти, але проблему потрібно вирішувати спільними зусиллями ГШ ЗСУ та НКРЗІ.

Федієнко О.П. (представник ІНАУ) поінформував, що два діапазони 2,4 ГГц та 5250-5350 МГц активно освоюється операторами телекомунікацій, перш за все, виходячи з низької вартості радіобладнання. В зазначених діапазонах частот видана значна кількість ліцензій. Виходячи з цього, у оператора телекомунікацій є декілька можливостей для забезпечення з'єднання мереж радіодоступу у віддалених місцевостях до інтернет-мереж переходити на радіорелейний зв'язок, але вартість РРЛ там значно перевищує обладнання радіодоступу, або в тіньовий спосіб використовувати інші діапазони радіочастот – 10 ГГц

та 24 ГГц (смугу СК) із режимами TDD. Основна проблема легалізації полягає у необхідності відкриття нових діапазонів частот для використання в рамках радіотехнологій ШПД.

Федієнко О.П. запропонував переглянути узагальнені умови застосування з метою впровадження не тільки режиму доступу FDD, але і режиму TDD для окремих смуг радіочастот.

Голова НКРЗІ Яцук П.П. поінформував, що одною із головних проблем дієвості заходів державного нагляду є те, що ринок не підтримав ініціативу НКРЗІ щодо застосування більш жорстких санкцій до нелегальних операторів телекомунікацій у вигляді фінансово-господарських санкцій.

Гусєв О.Ю., зазначив, що ринок не підтримав пропозицію виходячи з того, що підвищення відповідальності в рамках державного нагляду буде тільки на легальних операторів, і не буде стосуватися нелегально діючих операторів. Необхідно внести зміни до законів, для того щоб державного нагляду НКРЗІ розповсюджувався і на нелегальних операторів.

Голова НКРЗІ Яцук П.П. запропонував надати громадськості конкретні пропозиції щодо законопроекту.

В свою чергу НКРЗІ на даний час активно взаємодіє з податковою службою, МВС, СБУ у межах компетенції для того, щоб забезпечувати нагляд за порушниками законодавства.

Також поінформовано присутніх про позицію НКРЗІ щодо порушників законодавства, які визнають свої порушення, але бажають діяти у законодавчому полі – всіляке сприяння.

ВИСТУПИВ Корецький О.В. та зазначив, що:

- НКРЗІ спільно з ОВС МВС України та ДП «УДЦР» відповідно до Інструкції про порядок взаємодії Державної інспекції зв'язку, Українського державного центру радіочастот та органів внутрішніх справ України з питань запобігання, виявлення та припинення порушень законодавства в галузі зв'язку, яка затверджена рішенням НКРЗІ від 10.06.2008 № 1065 та зареєстрована в Міністерстві юстиції України 10.07.2008 за № 630/15321, яка є чинною в частині, що не суперечить законодавству, вживає заходи, спрямовані на припинення роботи РЕЗ та ВП, які експлуатуються невстановленими особами без дозволів на експлуатацію (у разі якщо отримання таких дозволів передбачене законодавством), встановленню таких осіб та притягненню їх до адміністративної відповідальності за ст. 146 КУпАП. І ці заходи дають результати — за період з листопада 2012 року по грудень 2012 року було припинено експлуатацію 2,5 тис. незаконно діючих РЕЗ;

- згідно висновку Департаменту правового забезпечення НКРЗІ під заходи державного нагляду за користуванням РЧР підпадають не тільки ті користувачі РЧР юридичні або фізичні особа, діяльність яких безпосередньо пов'язана з користуванням радіочастотним ресурсом відповідно до законодавства, але і суб'єкти, які використовують РЧР з порушенням законодавства;

- з метою вдосконалення зазначеною Інструкції, приведення її у відповідність до чинного законодавства, забезпечення можливості її застосування не тільки до невстановлених осіб, які незаконно експлуатують РЕЗ та ВП, але і до суб'єктів, які здійснюють діяльність у сфері телекомунікацій з порушенням законодавства (без внесення до Реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій та/або отримання передбачених законодавством ліцензій) НКРЗІ протягом 2012 року було розроблено проект нової Інструкції, який, на жаль, не був сприйняти ринком та за активної участі ринку був непогоджений Держпідприємництвом;

- за результатами проведення заходів державного нагляду виявляються непоодинокі випадки, коли самі оператори телекомунікацій підключають до своїх мереж споживачів, які не тільки використовують РЕЗ без передбачених законодавством дозволів на експлуатацію, але і надають за допомогою цих РЕЗ телекомунікаційні послуги іншим особам.

Слід зазначити, що згідно Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг, затверджених рішенням НКРЗІ від 29.11.2012 № 624 та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 24.12.2012 за № 2150/22462 обов'язки споживача повинні передбачати недопускання використання на комерційній основі кінцевого обладнання та абонентських ліній для надання послуг третім особам. Аналогічний обов'язок споживача визначений і Правилами надання та отримання телекомунікаційних послуг, затверджених постановою КМУ від 11.04.2012 № 295. Також, відповідно до пп.2 п.55 зазначених Правил, припинення надання послуг (послуги) може здійснюватись за ініціативою оператора, провайдера, зокрема у випадку порушення умов договору. Тобто законодавство надає операторам, провайдерам телекомунікацій право припиняти надання послуг споживачам, які надають телекомунікаційні послуги третім особам.

Петухов І.М. зазначив про те, що громадськість хоче створити поле, і давайте його опишімо.

Голова НКРЗІ Яцук П.П. зазначив про те, що необхідно читати ініціативу в цілому, а не обговорювати окремі норми.

Ларюшин Д.В. запропонував розглянути можливість застосування радіообладнання стандарту 802.11ac з об'ємною потужністю.

Федієнко О.П. зазначив про те, що спочатку зазначений стандарт необхідно провести через ЦОВЗ, а тільки після цього використовувати в Україні.

Ошеров Л.М. зазначив, що необхідно створити умови для легалізації нелегальних операторів. Інша проблема – оператори, які отримали ліцензію, не можуть отримати дозвіл. Один із варіантів вирішення – спільний законопроект Держпідприємництва України та НКРЗІ.

Тому, Асоціація підтримує законодавчу ініціативу. Разом з тим, необхідно заслухати спецкористувачів, чому вони не погоджують частотні присвоєння.

Федієнко О.П. запропонував провести аналіз використання радіочастотного ресурсу діючими операторами, та на підставі цього припинити видачу ліцензій, які в подальшому оператори не можуть реалізувати.

Голова НКРЗІ Яцук П.П. поінформував присутніх про те, що законодавством не передбачена норма, на підставі якої НКРЗІ зможе припинити видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України у зв'язку з перевантаженістю певних діапазонів радіочастот.

ВИСТУПИВ представник ГШ ЗСУ Горбач А.О., який зазначив, що чинне законодавство недосконале. ГШ ЗСУ координує діяльність 13 спеціальних користувачів. 90% засобів зв'язку цих 13 спеціальних користувачів працюють у смугах радіочастот загального користування. Основна частина смуг спеціального користування призначена для повітряних сил. Деякі засоби зв'язку працюють не постійно, 1 раз на рік.

Тому, зазначені засоби зв'язку повинні бути захищені від радіозавад, і їм не повинні створюватися радіозавади.

ГШ ЗСУ не заперечує у розвитку нових радіотехнологій. Разом з тим, ЦОВЗ повинен затвердити методики розрахунку електромагнітної сумісності – і поки немає методики щодо розрахунку електромагнітної сумісності між радіоелектронними засобами спеціальних користувачів та радіоелектронними засобами загальних користувачів для нової радіотехнології – проведення точних розрахунків електромагнітної сумісності не є можливим.

Член НКРЗІ Уласенко О.М. зазначила, що є рекомендації та резолюції МСЕ, які є обов'язкові для застосування Адміністраціями радіозв'язку, якщо зазначені рекомендації та резолюції включені до тексту Радіорегламенту МСЕ або на них є посилання в тексті Радіорегламенту МСЕ.

Гусєв О.Ю. зазначив про те, що рекомендації МСЕ є не обов'язковими для застосування, а їх застосування визначається Адміністрацією радіочастот країни. Поставив запитання до представників Держспецзв'язку України щодо наявності документу щодо легалізації застосування методик МСЕ в Україні.

Майорніков О.А. зазначив про те, що це питання повинно розглядатися в комплексі. Відносно стандарту 802.11ac Український науково-дослідний інститут радіо і телебачення як наукова установа розробив норми частотно-територіального рознесення.

Ларюшин Д.В. зазначив про те, що стандарт 802.11ac принципово не відрізняється від стандарту IEEE 802.11n.

Федієнко О.П. на пропозицію Голови НКРЗІ Яцука П.П. стосовно шляхів підвищення ефективності використання радіочастотного ресурсу запропонував як один із варіантів провести аудит ефективності використання смуг радіочастот операторами телекомунікацій, які використовують його відповідно до Л01 (ліцензій, які надають виключне право).

Голова НКРЗІ Яцук П.П. висловив застереження, що наслідками зазначеного аналізу має стати механізм перерозподілу спектру з метою уникнення антиконкурентного накопичення. Введення таких нових повноважень НКРЗІ було запропоновано рядом законопроектів, але вони не підтримані учасниками ринку.

Подопригорін О.В. запропонував переглянути сітку частот каналів.

Голова НКРЗІ Яцук П.П. погодився з необхідністю детального опрацювання питання перегляду сітки частот каналів та визначитися – конкретно, які необхідно рішення прийняти.

Щодо припинення незаконної діяльності операторів телекомунікацій Голова НКРЗІ Яцук П.П. зазначив про те, що оператори телекомунікацій повинні довіряти регулятору.

Комісія очікує від суб'єктів ринку телекомунікацій повідомляти про виявлених ними операторів телекомунікацій, які діють з порушенням закону, з метою проведення позапланових перевірок.

Федієнко О.П. відзначив про лист НКРЗІ 01-7467/15, яким визначена пропозиція щодо взаємодії з Міністерством доходів і зборів України. Разом з тим, запропонував зробити акцент щодо того, що зазначена взаємодія перш за все стосується взаємодії для припинення діяльності нелегальних операторів.

Присутні обговорили негативні наслідки від діяльності «нелегальних» операторів телекомунікацій, зокрема, зниження довіри споживачів у можливості отримання якісних телекомунікаційних послуг із застосуванням технологій радіодоступу.

За результатами обговорення Голова НКРЗІ Яцук П.П. зазначив, що жодна з ініціатив НКРЗІ стосовно вирішення цього питання не знайшла цілковитої підтримки з боку громадськості, та запропонував громадським організаціям самостійно підготувати узгоджені пропозиції щодо надання НКРЗІ додаткових повноважень, які на їх думку підвищать ефективність заходів державного нагляду щодо припинення незаконної діяльності та ліквідації нелегальних мереж безпроводового зв'язку.

Громадські організації висловили певні проблемні питання, що є актуальними наразі на ринку телекомунікацій або тісно з ним пов'язані.

Федієнко О.П. запропонував дослідити та розглянути можливість ліцензування смуг радіочастот 5690-5725 МГц та 5850-5920 МГц.

Гусєв О.Ю. запропонував ініціювати питання подальшого використання «цифрового дивіденду» після впровадження цифрового телебачення.

Ошеров Л.М. поінформував про певні проблеми, які виникають через прийняття Кабінетом Міністрів України двох постанов. Зокрема, Єфремов зазначив, що усі радіоелектронні засоби були віднесені однією із постанов Уряду до 5 категорії складності, що вимагає отримання дозволу на будівництво.

Уласенко О.М. запропонувала обговорити доцільність впровадження IEEE 802.11 ac виключно для внутріофісного застосування із обмеженням щодо випромінюваної потужності.

Ларюшин представив характеристики технології IEEE 802.11 ac.

Представники ГШ ЗСУ підтвердили, що не бачать технічних перешкод при застосуванні зазначеної технології в середині приміщень.

ВИРІШИЛИ:

1. Представники Інтернет Асоціації та ТЕЛІАС підготують законопроекти із пропозиціями щодо додаткових повноважень НКРЗІ, які необхідні для забезпечення ефективного впливу на нелегальних користувачів радіочастотного ресурсу України, та забезпечення ефективного користування радіочастотним ресурсом.
2. НКРЗІ долучиться до обговорення та опрацювання законопроектів, підготовлених учасниками ринку.
3. НКРЗІ опрацює пропозиції операторів щодо перегляду сітки частот у діапазоні 5 ГГц та поінформує про результати ініціаторів питання.
4. НКРЗІ опрацює пропозиції щодо можливості визначення нових смуг радіочастот для широкосмугового радіодоступу (режим TDD).
5. НКРЗІ сформує пропозицію та надасть до Держспецзв'язку щодо розширення смуг радіочастот у діапазоні 5 ГГц для мереж широкосмугового радіодоступу або проведення додаткових досліджень (у разі потреби).
6. Підтримати пропозицію щодо включення технології IEEE 802.11 ac до Плану використання радіочастотного ресурсу України з обмеженням щодо застосування в приміщеннях (як малопотужні застосування).

Голова Національної комісії,
що здійснює державне регулювання
у сфері зв'язку та інформатизації

П.П. Яцук

